

MUSKARRA ETA KIRKILAK

Josu Baez

Kaixo:

Muskarra naiz, ... bai, muskarra, animali erdi berde erdi ori hura, huraxe naiz. Ni ez naiz esaten duten bezalakoa, ... gaiztoa naizela eta..., bah..., ez, ni oso txintxoa naiz eta gainera gauza asko ikusi dut nere hesparruan zehar.

Bai esango dizuet; behin murkogain betetik nindoalarik eta nerekasa hitzegiten, zer da eta ustekabea, bi kirkil:

—Arraiok ezpaditu, mundua aldatzen basirik izango dugu?

—Benetan? —zion besteak.

—Bai, bai.

—Ez zara ba, ametsetan arituko, zure irudipenak ez ote dira izango?

—Baliteke baina, nere belarritara datorkidana, zer? Ez al zaizu zuri iristen? Entzuten al duzu?

—Bai, bai entzuten dut eta gainera zurrumurru atsegiña da eh? Soinua da hori!

—Ene! zerbaiten gozotasuna behar genuen.

—Bai gozotasuna esan ezazu..., bai.

—Askatasun soinua!

Gogoratzen al zara gure adiskide zahar haren abestiaz?

Doinua: Trapu zaharrak
(Xabier Lete)

Alferrik izango,
gizona traketsa,
laister iritsiko,
guretzat ametsa;
zaila izan arren
ordenan probetxa,
askatasuna,
birronetsa.

Badabil gizona,
bakearen bila,
buruhauste franko;
hainbat iskanbila;
lagunurkorengan
itxaro dadila,
aska buruko
maratila.

—Bai, gogoratzen naiz. Iritsirik izango ote?

—Besterik gabe ezin irtengo gara kanpora ala?

Honelaxe ari ziren, kirkil amets-zale kuttun bi. Belar tartetik zetorkidan elkarrizketa goigarri honen hotsa.

Hura zen gosea, argi gosea. Ez da gutxiagoko ere? Urtaro batean izaten dute gaixoak argia ikusteko aukera..., horixe?

Kirkilak, zer alaiak eh? Neronek ere, holaxe kantantzen baneke?

Eta elkarrizketak aurrera jarraitzen zuen:

—Egia baldin bada, eh? adiskide?

—Bai, gure kanta, mundu guztian zehar zabalduko dugu eta beste soinu eta abesti guztiekin, zorionaren aberastasuna jakinaraziko dugu.

—Hau izago da hau!

—Eta zorion —zion besteak—, mila aldiz zorion!

—Gure adiskidearen abestia goratuko dugu eta giza-jokabideak alderrikatu.

—Hori bai!

Alferrik izango,
gizona traketsa,
laister iritsiko,
gureztat ametsa;
zaila izanarren,
ordenan probetxa,
askatasuna,
birronetsa.

Badabil gizona,
bakearen bila,
buruhauste franko,
hainbat iskanbila;
lagunurkorengan,
itxaro dadila,
aska buruko,
maratila.

—Bai, abesti ederra...

Behin eta berriz, kanta hau entzuten nien. Aspaldiko ametsa bete zitzaien.

—Bai, aldatu da gizartea. Ondoko satorrak ematen zizkigun buruhausteak, eh? Bukaturik izango ditugu.

—Ez da baina sator gaiztoa; beti berea aurrera, muttur fiña duela eta berak nahi duena besterik ez du egiten.

—Beno; orain dena bukatu da. Satorra ere gure lagun txin-xtoa izango da; gure kabitxoak harrotzeari utziko dio.

—Bai, eta gehiago oraindik, bai bera eta bai gu, mahai berdinean jezarrik gure abesti zaharra abestuko dugu.

—Bazen ordua!

—Xagu, mozorro, suge, ziraun, denok eseriko gara. Ikusi-ezinak, bukatu dira gorrotoak lurperatu dira, ezerezik ez dago.

—Hau da zoriona. Berpiztu da lurra!

Gozo eta apain jarraitzen zuten. Miragarriak benetan.

Nik, jakinahiak jota, nere muturra azaldu nuen, beraien zulotxora eta... han ari ziren. Beajondeizuela! adiskideok!

Begiak hertsirik zituzten baina, hankatxo eta hego haiekin sekulako zalapartak egiten zituzten. Nolako festa? Ez zen posible, adieraztea, ikusi gabe ez dago sinesterik.

Baina, benetan ari ziren.

—Beno, irtengo al gara? Kanpo-giroa ikusteko ordua dugu!

—Goazen! Gure urtaroa bukatu da! Urte guztia gurea da! Denona izango dugu! Osorik! Dena! Aldaturik da bai!

Doinua: *Donostiako hiru damatxo*

Gure itzala joana zaigu,

badatorkigu argia.

Gure jolasak, denok batera,

bat bakarra uztargia;

eta kriskitin, kraskitin,

arrosa krabelin,

bat bakarra uztargia.

Gure saltoak izango dira,

alaiak eta pozteko,

xagu, arratoi, suge kirkilak,

inortxo ez da menpeko;

eta kriskitin, kraskitin,

arrosa krabelin,

inortxo ez da menpeko.

Muskarrak eta sator guztiak,
pizti denak jesarririk,
ipur-saltoak, kaskarinduak,
nork ez dauka zintzarririk;
eta kriskitin, kraskitin,
arrosa krabelin,
nork ez dauka zintzarririk.

Lurrak ahanzi du bai antziña,
iritzi zaio kordea,
gure menpetasunaren pena,
betiko zaigu gordea;
eta kriskitin, kraskitin,
arrosa krabelin,
betiko zaigu gordea.

Ai! Ai! Larritu nintzen. Hemen datoz! ene bada! Hauek
inoiz ez bezalako ikaraldia hartu behar dute, ene!

Kanporatu zirenean:

—Nora zoazte? —esan nien.

—Kaixo, muskarra; zu ere hemen?

—Zu ere konturatu zarela, eh?, bazen ordua?

—Festa hau denona dugu eta...

—Beno, beno, moztu nien:

Zuen ametsak, amets jarraitzen du. Dena entzun dizuet eta
benetan miragarriak zarete baina, oraingoz, zuek zuen zuloet-
an eta nik belardietan jarraitu beharko dugu:

Lurrak ez du ahanzi antziña,
gizakia ez da hain berdiña.
Oraingoz, gogorra ta eziña.

Ez zuten sinesten. Hura ez zen posible.

—Zer zen bada, guk biok entzun dugun soinu alai hura?
—Galdetu zidan batek.

—Orain entzuten al duzue? —galdetu nien.

—Ba..., ez?

Zuen goseak, aske goseak, argi goseak, eta ez da gutxiago-
rako ere, entzun arazi dizue soinu zoragarri hura.

—Ez da posible!

—Ez!

Baina, etsi zuten azkenean, konturatu ziren soinu alai hura
ez zela kanpoan entzuten. Eta ez zen entzuten noski.

Itzul zaitzeko kirkiltxok, itzul zuen itzal baketsu horietara
—esan nien—.

Eta honela..., zer egingo zuten bada.

Adiskide zaharraren itxaropenezko abestia kantatzen ja-
rraitu eta itzuli. Noiz arte?

Kirkil kuttun bi, amets onez beteak...

Ni banoakizue, nere belardi eta gaineratikoen zehar. Denon
ametsa noizko ote?

Zer da zoriona?

Oraigoz ametsa.

MUSKARRA